

Sygn. akt III KK 38/17

POSTANOWIENIE

Dnia 7 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 7 czerwca 2017 r.,

sprawy **P. S.**

skazanego z art. 158 § 2 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 21 lipca 2016 r., sygn. akt II AKa .../16,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w [...] z dnia 9 lutego 2016 r., sygn. akt II K .../15,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokata A. B., Kancelaria Adwokacka w [...] kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych), w tym 23% VAT, za sporządzenie i wniesienie kasacji,**
- 3. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

P.S. został oskarżony o to, że w nocy z 29 na 30 sierpnia 2009 r. w [...], w lokalu „U.” działając wspólnie i w porozumieniu z D. R. pobili M.F. w ten sposób, że zadali w/w co najmniej trzy ciosy pięścią w twarz, doprowadzając do jego upadku, w wyniku czego doznał on obrażeń ciała w postaci krwotoku podtwardówkowego, krwiaka podtwardówkowego oraz obrzęku mózgu, które doprowadziły do urazu głowy będącego bezpośrednią przyczyną śmierci M.F. tj. o czyn z art. 158 § 3 k.k.

Wyrokiem z dnia 9 lutego 2016 r., Sąd Okręgowy w [...] uznał oskarżonego za winnego tego, że w dniu 30 sierpnia 2009 r. w [...], w lokalu „U .”, działając wspólnie i w porozumieniu z D. R., z zamiarem bezpośrednim, brali udział w pobiciu M.F., w ten sposób, że szarpali go, zadawali ciosy pięścią w głowę, powodowali jego upadek na podłogę narażając w ten sposób pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, przy czym spowodowali u pokrzywdzonego obrażenia ciała w postaci podbiegnięcia krwawego w obrębie tkanek miękkich głowy okolicy czołowej lewej, podbiegnięcia krwawego w obrębie tkanek miękkich w okolicy prawego łokcia, otarcia naskórka głowy okolicy czołowej, obu okolic jarzmowych, obu kończyn górnych i dolnych, zasinienia szyi po stronie przedniej i przednio - bocznej lewej oraz obu kończyn górnych oraz masywny obustronny krwotok podpajęczynówkowy, częściowo skrzepnięty krwiak podtwardówkowy w obrębie obu dołów tylnych czaszki, obrzęk mózgu, płynnej treści krwistej w układzie komorowym mózgu tj. przestępstwa z art. 158 § 1 k.k. w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to w oparciu o treść art. 11 § 3 k.k. na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.k. wymierzył mu karę jednego roku pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny w [...] na skutek apelacji prokuratora oraz pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych wyrokiem z dnia 21 lipca 2016 r., zmienił zaskarżony wyrok poprzez uzupełnienie opisu czynu – dodając po słowach „obrażenia ciała” słowa „stanowiące ciężki uszczerbek na zdrowiu”, zmianę kwalifikacji prawnej – kwalifikując czyn oskarżonego z art. 158 § 2 k.k. i przyjmując ten przepis za podstawę wymiaru kary, oraz podwyższenie wymierzonej kary do 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Od tego wyroku kasację wywiódł obrońca P. S. Zaskarżając wyrok w zakresie rozstrzygnięcia zmieniającego orzeczenie Sądu pierwszej instancji, zarzucił mu:

I. rażące naruszenie przepisów kodeksu postępowania karnego, a to art. 455 k.p.k. i art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegające na poprawieniu kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu z art. 158 § 1 k.k. w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na art. 158 § 2 k.k. oraz uzupełnienie opisu czynu o zwrot „stanowiące ciężki uszczerbek na zdrowiu” z jednoczesnym pozostawieniem w niniejszym opisie zapisu dotyczącego art. 156 § 1 pkt 2 k.k., co pozostaje w sprzeczności z wymogiem dokładnego określenia przypisanego oskarżonemu czynu oraz jego kwalifikacji prawnej;

II. rażące naruszenie przepisów kodeksu postępowania karnego tj. art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, poprzez niewłaściwe zastosowanie tych przepisów, polegające na pominięciu istotnych okoliczności sprawy oraz na przekroczeniu przez Sąd drugiej instancji zasady swobodnej oceny dowodów, a mianowicie pominięciu zasad prawidłowego rozumowania oraz zasad doświadczenia życiowego, które w konsekwencji skutkowało:

a. wygenerowaniem przez Sąd tezy, że oskarżony P.S. jest osobą o wysokim stopniu zdemoralizowania, a w sytuacji gdy zachowanie P. S. w trakcie toczącego się od 2010 r. postępowania, w tym postępowania okołokasacyjnego nie pozwala na sformułowanie tak krzywdzącej dla oskarżonego tezy, albowiem oskarżony podjął działania zmierzające do uporządkowania trybu życia, oderwania się od środowiska kryminogennego, a przede wszystkim, działając w ramach przysługującego mu prawa do obrony podjął szczerą inicjatywę, by wyjaśnić wszystkie okoliczności przedmiotowej sprawy, które to okoliczności w konsekwencji uprawniają do stwierdzenia, że oskarżony przechodzi pomyślnie proces resocjalizacji, rozpoczęty już w okresie toczącego się postępowania przygotowawczego i kolejnych postępowań sądowych, co w konsekwencji winno mieć przełożenie na wymiar orzeczonej wobec oskarżonego kary;

b. uznaniem, iż kara 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności jest karą adekwatną do stopnia zawinienia oskarżonego i stopnia społecznej szkodliwości czynu i wymierzona w sposób zdecydowanie surowy, gdyż tylko ta kara będzie w stanie zgodnie z dyrektywą z art. 53 § 1 k.k. osiągnąć cele zapobiegawcze i wychowawcze wobec oskarżonego, w sytuacji, gdy okoliczności sprawy, w tym postawa P. S. po popełnieniu czynu zabronionego, uprawniają do stwierdzenia, że wystarczającą karą do zrealizowania celów kary, w tym celów wychowawczych wobec skazanego będzie kara pozbawienia wolności w wymiarze jednego roku;

c. ustaleniem uprzedniej karalności oskarżonego w sytuacji, gdy Sąd I instancji nie czynił ustaleń faktycznych w tym zakresie, a ostatnie skazania P. S. miały miejsce w 2009 r. - za czyn z art. 178 a § 1 k.k. i w 2010 r. - za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 §1 k.k. oraz za czyn popełniony w 2010 roku w sprawie Sądu Rejonowego w [...], co stanowi o mniejszym wydzwisku i wpływie niniejszej okoliczności na wymiar orzeczonej względem oskarżonego kary.

Obrońca oskarżonego podniósł również zarzut rażącej niewspółmierności kary pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności do stopnia społecznej szkodliwości czynu zarzucanego oskarżonemu oraz stopnia winy, jak również do okoliczności zaistniałych w niniejszej sprawie, w tym właściwości i warunków osobistych oskarżonego P.S., jego postawy i zachowania po popełnieniu czynu oraz tego, iż od ostatniego skazania oskarżonego minęło 5 lat, a czyn objęty przedmiotowym postępowaniem został popełniony 7 lat temu.

W konkluzji kasacji obrońca oskarżonego wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji w celu ponownego jej rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Rejonowej w [...] wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, umożliwiającym jej oddalenie w trybie art. 535 § 3 k.p.k. W sprawie nie doszło do wskazywanych przez autora kasacji uchybień.

Nie jest słuszny zarzut wywiedziony w kasacji jako pierwszy – naruszenia prawa procesowego poprzez zmianę kwalifikacji prawnej czynu. Motywy dokonania

takiej zmiany zostały gruntownie zaprezentowane na k. 4-11 uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Na podkreślenie zasługuje w tym kontekście fakt, że nie tylko nie dokonano w sprawie nowych, niekorzystnych dla oskarżonego ustaleń faktycznych, ale też i zmiana kwalifikacji prawnej czynu została dokonana na jego korzyść, gdyż przypisany mu czyn zakwalifikowano z przepisu przewidującego niższe zagrożenie niż przepis, który był przyjęty za podstawę wymiary kary orzeczonej przez Sąd pierwszej instancji. Wbrew twierdzeniu skarżącego, Sąd Najwyższy nie dostrzega, aby dokonana przez Sąd odwoławczy zmiana opisu czynu i jego kwalifikacji prawnej prowadziła do sprzeczności, która mogłaby wpływać na wynik postępowania kasacyjnego. Określając skutek działania oskarżonego znamieniem wymienionym w przepisie art. 158 § 2 k.k., Sąd odwoławczy nie dokonywał żadnej zmiany w zakresie ustaleń dotyczących charakteru i rozmiaru obrażeń doznanych przez pokrzywdzonego, a wymienionych w opisie czynu.

Odnosząc się zarzutu podniesionego w końcowej części petitum kasacji, przypomnieć trzeba, iż z mocy art. 523 § 1 k.p.k. kasacja nie może być wnoszona wyłącznie z powodu niewspółmierności kary. Oznacza to nie tylko, że kasacja nie może opierać wyłącznie na zarzucie niewspółmierności kary, ale również, że taki zarzut nie może być skutecznie podnoszony obok innych, dopuszczalnych w postępowaniu kasacyjnym zarzutów.

Nie ulega zatem żadnej wątpliwości, że podniesiony w kasacji zarzut, w którym autor kasacji wprost odwołuje się do rażącej niewspółmierności kary, jest niedopuszczalny.

Tak samo ocenić należy drugi z podniesionych w kasacji zarzutów. Choć autor kasacji powołuje się w nim na obrazę przepisów art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., to argumentacja przedstawiona na poparcie formułowanego zarzutu prowadzi do jednoznacznego wniosku, że pod pozorem obrazy prawa procesowego, stara się on zakwestionować wymiar orzeczonej w stosunku do skazanego kary.

Chybionym jest powoływanie się na naruszenie przepisu art. 4 k.p.k., gdyż wyraża on ogólną zasadę procesu karnego i jako taki nie może stanowić podstawy zarzutu kasacyjnego.

Bezpodstawnym jest wytykanie Sądowi odwoławczemu obrazy art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. Skarżący nie wykazał, aby Sąd odwoławczy, ferując swoje rozstrzygnięcie, opierał się na okolicznościach, które nie były ujawnione w toku postępowania. Nie może być też mowy o naruszeniu przez Sąd Odwoławczy zasady swobodnej oceny dowodów, jeżeli skarżący, podważając wymiar kary, nie neguje ustalonych faktów, lecz ich ocenę dokonaną przez sąd w ramach realizacji zasady sądowego wymiaru kary. Oznacza to, że kwestionując dokonane przez Sąd ważenie okoliczności obciążających skazanego, skarżący stara się poddać ocenie sądu kasacyjnego wymiar kary. Przeprowadzenie takiej oceny nie leży jednak w gestii tego sądu. Jedynie zatem na marginesie zauważyć można, że trudno byłoby racjonalnie dowodzić, że powołanie się przez Sąd odwoławczy na wysoki stopień demoralizacji skazanego i jego uprzednią karalność jest zupełnie oderwane od realiów sprawy i świadczy o rażącym naruszeniu przyznanej sądowi swobody w wymierzaniu kary.

Mając na uwadze powyższe argumenty Sąd Najwyższy rozstrzygnął, jak na wstępie.

kc